

Pe marginea expoziției de artă fotografică „Simfonia lemnului, muzicii și folclorului”

Szsz Adrian

Cine vrea să progreseze își ia un termen de comparație ridicat. „Iată trei fotografii, cele mai bune făcute de mine în 82 ; nu voi arăta altele mai slabe în 83 !”, Ce progres general ar fi dacă toți ar gândi așa.

Iar cine vrea să-și vîndă marfa, alege un termen de comparație cît mai jos : „Asta” (o nereușită) e mortală ! Și clară ! Nici n-ai zice că aparatul era defect, filmul „expirat” revelatorul uzat... Nu se vede aici, dar în dreapta cădea o „lumină” extraordinară ; mai în dreapta nu se putea fotografia – era montantul ușii de la mașină... Mai de aproape în nici-un caz, eram grăbit... Dar titlul, ce zici de titlu, „mănușă” vine... ia mai lăsați-mă cu pretențiile ; cum nu-i artă... „Păi ce eu nu sînt artist ? Uite aici legitimația AAF...”

Fiecare amator, după ce termină cu familia și cadrul concediului, își încearcă mîna pe subiecte facile : fete frumoșele, copii drăguți, cățeluși cu bale, bătrîni cu barbă, peisaje cu nori. Subiecte interesante, desigur, dar prea bătătorite de fotografi ca să mai permită unui începător șansa unei imagini originale.

Concomitent începe să citească „literatură de specialitate”. Și e imediat convertit la Ritmuri, Simetrii, Geometrii și alte Compoziții. Șabloane sigure pentru realizarea fotografiilor mediocre și submedicore. Să nu uităm prelucrările de laborator, mijloace eficiente de prezentare ale unei idei. În lipsa ideilor, sînt folosite la valorificarea superioară a deșeurilor. Pentru obținerea deșeurilor îmbunătățite.

Pictorii, croitorii, pantofarii, folosesc același termen pentru cei ce nu izbutesc să croiască dintr-odată un întreg și-și peticesc nereușita după rețetele altora : cîrpaci ! Noi numim artiști experimenterii. Și-i invităm la Medgidia. Numai gospodinele care folosesc rețete din cartea de bucate n-au încă salonul lor de artiste experimentatoare.

Fotografiile mari se fac cu subiecte comune, primate într-o lumină nouă, prezentate cu îndrăzneală și măiestrie. Cu subiecte vechi, dar cu idei noi.

Dar asta e greu. E foarte greu să obții mult din puțin. Și noi vrem să fie ușor. Dar să avem succese rapide. Să ne putem fâli cu ele. Acum !

Ce nu inventează confrății pentru a obține succesul nemeritat. Ultima idee e cumpărarea unei mărimi în RFG și prezentarea ei într-un concurs intern. Dar minciuna are picioare scurte. Și atunci ce-i de făcut ?

Cine e incapabil să obțină mult din puțin, se mulțumește și cu puțin din mult.

„Ai văzut ce poze grozave a făcut X în Jugospania ? Vederile din străinătate sînt mai mai ca cele din țară : palmieri mai mari, mașini mai lungi, fuste mai scurte !”

Bărcile, turnurile și scările din Veneția sînt mai colorate și mai elegante decît cele autohtone ? O fi asta meritul fotografului ?

Dacă „artiștii noștri” ar avea puțină exigență, și-ar compara lucrările cu ce-au obținut alții pe aceeași temă, nu cu producția proprie din Cișmigiu și Sighișoara. Dar e mai ușor să faci economie la idei și exigență, decît la inerție și spirit de imitație.

Cînd o creație artistică depășește banalul, mediocritatea, ea nu mai aparține în exclusivitate creatorului respectiv, ci intră de drept în patrimoniul publicului, care știe să admire, să critice, să consacre.

De aici necesitatea de a expune și a-ți însuși comentariile marelui public, indicații prețioase critice care pot și trebuie să fie în mare parte un ghid pentru activitatea ulterioară a artistului.

În dialog cu publicul am emis în revista „FOTOGRAFIA” Nr. 136, VII-VIII 1980, primele mele confesiuni, trăsături de unire între simțămîntele ce m-au împins la imortalizarea imaginilor expuse la expoziția personală „DIN LUME ADUNATE” în iunie 1980 la galeriile de Artă Fotografică AAF, de pe strada Brezoianu 23-25 și comentariile și impresiile ce mi-au fost împărtășite de vizitatori. După ce expoziția de mai sus a devenit itinerantă, poposind la Timișoara, Băile Felix, Satu Mare, Bacău, Vatra Dornei și lași, avînd și o expoziție personală în 1981 la Haifa – Israel, iată-mă din nou cu alte imagini prezentate publicului bucureștean.

Credincios acestui fel de comunicare prin fotografii cu ochiul și simțirea multidimensională a publicului, revin acum cu aceste noi confesiuni legate de actuala mea expoziție.

În perioada 10-22 mai 1982, în binecunoscuta sală a AAF-ului din București, str. Brezoianu 23-25, mi-a fost găzduită expoziția cu tema „Simfonia lemnului, muzicii și folclorului”, temă mult restrînsă față de expoziția „Din lume adunate”.

Pe calea frumosului în imagine au loc multe întîlniri interesante din care, spre regretul meu, am constatat și de această dată absența unora din cei cu pretenții, a acelor care își manifestă ascuțimea vederii la Televiziune, Radio, sau organele scrise de informație, cunoscători în materie de a căror colaborare am fost lipsit prin neonorarea invitației mele.

În activitatea mea fotografică, am avut o veche pasiune, aceasta fiind realizarea imaginilor cu tema „LEMNUL” în diferitele ipostaze : de la formele ei naturale, de multe ori grozesti, în ambianța cu mediul inconjurător, a vieții cotidiene, pînă la formele prelucrate ale utilului și artisticului.

Cu trecerea anilor, am reușit să obțin un număr însemnat de imagini din care am selectat pe cele prezentate la expoziția mea „Simfonia lemnului, muzicii și folclorului”, expoziția în care tema fundamentală o constituia „LEMNUL”.

Pentru grupajul „MUZICA”, am expus fotografiile realizate cu marele dirijor român Sergiu Celibidache în fruntea orchestrei filarmonice George Enescu la Ateneul Român din București (vezi imaginea din „Fotografia” Nr. 147/1982).

Pentru grupajul „FOLCLOR”, am prezentat o serie de imagini realizate în diferite colțuri ale patriei și cu ocazia întâlnirii cu ansambluri artistice la Muzeul Satului din București.

Am așteptat cu nerăbdare noua confruntare cu publicul bucureștean pentru a putea afla părerea acestuia, reacția față de lucrările prezentate, lucrări care se diferențiau mult din punct de vedere tematic de cele de la expoziția mea anterioară. În expoziția „Din lume adunate”, am prezentat o serie de imagini din țară și străinătate, care au plăcut publicului și pentru că a avut posibilitatea să vadă sau să revadă locuri cunoscute sau necunoscute.

De astă dată, imaginile s-au limitat la o zonă mai restrânsă de subiecte și ca atare și confruntarea cu publicul urma să fie mai dificilă, eu neputând să prevăd felul cum va reacționa la lucrările expuse.

Am căutat și de această dată să fiu cât mai mult prezent în sala de expoziție, pentru a putea avea un dialog permanent cu publicul și prin aceasta să aflu opinia sa.

Dacă în trecut am avut mai mult un dialog „mut” cu publicul vizitator, urmărind felul cum au reacționat în fața imaginilor, de această dată am căutat să am un dialog viu, solicitându-i părerea în mod direct. Aș fi fost bucuros dacă observațiile făcute ar fi fost mai critice, căci astfel mi-ar fi ajutat mai mult la ridicarea nivelului artistic al fotografiilor mele viitoare.

Aprecierile cele mai elogioase au fost cele privind „LEMNUL” și îndeosebi imaginilor care surprindeau forme naturale ale acestuia, asemănătoare cu animale, oameni sau decupaje ale acestora (vezi imaginea din „Fotografia” Nr. 147/1982). De asemenea, au plăcut instantaneele cu dirijorul Sergiu Celibidache. A prezentat mai puțin interes grupajul „FOLCLOR”, acesta fiind un subiect mai des abordat și cunoscut.

Din caietul de impresii ce mi-au fost împărtășite de vizitatori reproduc cele de mai jos :

– „Fotografiile dumneavoastră ne-au dezvăluit un mod de a privi natura, de a nu trece nepăsători, pe lângă peisajele cotidiene.”

– „Foarte interesantă și originală ideea de prezentare a unor imagini din natură...”

Importantă e înțelegerea și interpretarea subiectului, nu copierea lui. Că acest lucru elementar nu-i înțeles de mulți amatori, n-ar fi prea grav. Se vor convinge ei. Din păcate, nenumărați membri din jurii susțin subiectul, nu fotografia. Când de fapt, aportul personal al autorului trebuie apreciat, nu calitățile subiectului.

Ar fi simplu ; toată lumea ar veni la jurizare cu modelul – la braț, în brațe, sau în lesă – de la caz la caz. Fără cheltuieli și bătaie de cap ; chiar fără fotografie.

Poate credeți că exagerez ?

În decembrie 1982, a fost deschis primul Salon Internațional de la Sibiu, vechi deziderat al colegilor sibieni.

O realizare remarcabilă. Dar...

În sala în care erau expuse lucrările, am schimbat câteva păreri cu prof. Gh. Lăzăroiu și dr. M. Copăceanu ; vorbeam de jurii care premiază subiectul, sau chiar titlul. În trei, ne-am amuzat să alegem cea mai slabă lucrare din Austria, din România și din Uniunea Sovietică. Adică :

– „Încotro” de Wilhelm Hagenberger,

– „Betonistii” de Szakacs Sandor,

– „O cale ferată muncitor (!!?)” de S. Pavlenko.

Față de alte zeci de imagini primite din URSS, ilustrând munca constructorilor, sondorilor și pescarilor – unele într-adevăr excelente – aceasta era o biată umbră.

Toate cele trei lucrări menționate sînt făcături de mîna a treia ; și toate trei au fost premiate ! La temă liberă, nu la cea impusă...

O fi totul relativ, dar există o limită în toate. Ce părere o fi avînd despre juriul de la Sibiu argentinianul J.C. Villareal (mult peste reputatul său compatriot P.L. Roata), care a trimis trei lucrări de cel mai înalt nivel – „White dream” de exemplu – și a luat premiu pentru o poză de student în primul an : cu o frunză copiată pe hîrtie ?

Nu avem idee. Dar am aflat ce părere au alții despre Salonul Internațional al României. Cităm din nr. 10/1982 al revistei Color-Foto din RFG :

„Doritorilor să participe la cea de-a XIV ediție a Salonului Internațional – 1983, București... Deschis tuturor categoriile de fotografii.” – „Nivel general – modest (!). „Sînt preferate poze pe tema muncii și fotografii color din călătorii pe alte continente (!). Intrarea ca și asigurată (!!!)...”

Un mod politicos de a spune : Hai băieți, cu rasolul și cu ghiveciul pe ei !

Cui îi face plăcere să citească așa ceva ? Oare asta urmărim noi ?

Ce putem face pentru ridicarea nivelului fotografiei în România ? Revistă de specialitate nu există ; cărți de un nivel mulțumitor n-au mai apărut de mult.

99% din cei mulți care-au luat un aparat fotografic în mînă, n-au auzit de AAF și de buletinul tehnic intern. Cum pot ei progresa ? Citind broșurici cu elucubrațiile ing. Codăuș ? Sau vizitînd saloane de artă fotografică, unde-și aleg ca model imagini încununute ?

Prea des premiarea devine o formalitate, îndeplinită după criteriile semifotografice. Nu știu cum s-ar putea evita

fuga de responsabilitate. Ați vota aceleași imagini, tovarăși din jurii, dacă ați fi obligați să le cumpărați cu bani din buzunar ?

Pînă la urmă, toată speranța rămîne în „studiul individual” al sutelor de amatori entuziaști, în dorința lor de perfecționare.

Mi-ași permite cîteva sugestii pentru cititorii care consideră că mai au ce învăța :

1. Consultarea revistelor de fotografie lărgeste considerabil orizontul. Membrii AAF, mai ales bucureștenii, beneficiază de acces la biblioteca din Brezoianu. Dar oricine se poate abona, prin oficiile poștale, la publicații de specialitate din RDG, RPU, RSC, URSS, etc.

2. Este indispensabilă educarea și antrenarea ochiului pentru perceperea și înțelegerea rapidă a subiectului, aprecierea calității luminii și contrastelor, evaluarea raportului dintre planuri. Insistați pe schimbarea unghiului – aparat față de subiect și subiect față de sursă de lumină.

Cele mai neinteresante poze se fac în plin soare – la amiază. Înregistrați imagini în orice condiții de lumină.

3. Nu faceți economie de peliculă, atunci cînd subiectul merită. Dar evitați să faceți clișee identice. Reveniți la subiecte interesante.

4. Desăvirșiți-vă măiestria tehnică. Nici-un amator serios nu va tolera un aparat mult sub posibilități. Dar și cea mai nouă expresie a tehnologiei tot un instrument rămîne. Deciziile revin omului din spatele aparatului.

Cum arată ultimul dvs. film diapozitiv ? Aveți peste o treime clișee greu de suportat la proiecție ? Verificați exponometrul, aparatul aplicați corecțiile necesare. Aveți sub o zecime ? Cam multe imagini convenționale. Mai multă îndrăzneală nu strică.

Utilizați film Leica ? Nu folosiți viteze sub valoarea distanței focale (în milimetri) a obiectivului ! La măriri 30×40 puteți descoperi că ați mișcat și cu 1/250.

5. Nu măriți decît clișeele care merită. Fiți exigent cu producția proprie. Nu arătați altora fotografii de care nici dvs. nu sînteți încîntat. S-ar putea să auziți și păreri sincere.

Fotografiile cu subiecte statice pot fi refăcute. Deci îmbunătățite. De-abia cînd nu mai pot fi îmbunătățite, merită să fie mărite.

6. Treziți și interesul cunoscuților pentru fotografie. Doar prin emulație putem spera să schimbăm contextul general al fotografiei românești. Să ridicăm și noi termenul de comparație ●

– „Am rămas plăcut impresionat de felul inedit cum au fost materializate trunchiurile de copaci... și cîteva imagini realizate în tehnica clar-obscurului – îmbinare armonioasă de lumini și umbre.”

– „...expoziție care prezintă realizări f. reușite într-un domeniu mai puțin abordat.

Pot spune și de această dată că confruntarea cu publicul a însemnat din nou un pas înainte pentru experiența mea și sper că voi reuși să fructific învățămintele reieșite cu această ocazie.

Mulțumesc și pe această cale celor care mi-au onorat expoziția cu prezența lor, încheind noile mele confesiuni cu gândurile unei vizitatoare, care a așternut următoarele rînduri care m-au emoționat profund și m-au recompensat pentru tot efortul pe care l-am depus pentru reușita acestei expoziții :

„Am fost foarte supărată înainte de a intra între fotografiile dumneavoastră. Acuma am uitat tot și parcă n-aș mai ieși din sală. Vă mulțumesc”.

Notă. Instituțiilor culturale, Caselor de cultură, Cluburilor etc. care sînt interesate în organizarea de expoziții de artă fotografică, cu plăcere le pun la dispoziție fotografii artistice din expozițiile amintite ; de asemenea și serii sonorizate de diapozitive.

Adresa : Szasz Adrian – 71132 București, Bdul. D. Cantemir Nr. 24 Sector 4. Telefon 23.34.20 ●

---

informare

Cu puțin timp în urmă, a luat ființă Fotoclubul Consiliului Național al Apelor care, funcționînd pe baza unui regulament, și-a întocmit un plan de muncă, din care reiese că va organiza dezbateri pe teme de specialitate, schimburi de experiență cu alte fotocluburi, participări la concursuri și expoziții etc., contribuind în acest fel la extinderea mișcării dîi fotoamatori din țara noastră.

Dorim cel mai deplin succes Fotoclubului C.N.A. al cărui comitet de conducere ales este compus din : Președinte, Zamfirescu Alexandru – **Secretar**, Balaban Ion, Brănescu Dan, Cazan Eugenia, Florescu Aurel și Turbatu Ion – membri.

Adresa Fotoclubului C.N.A. este :
– Consiliul Național al Apelor –
FOTOCUB
Str. Negustori nr. 3-5
Sectorul 2
București 70081

Cu stimă,
Ing. Parascivescu Mihriil

București 21 februarie 1983